

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 116/04-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. apríla 2004 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. K. H., bytom P., W. Australia, zastúpeného JUDr. J. F., T., vo veci porušenia práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2 C 515/01 z 24. júna 2002 a rozsudkom Krajského súdu Prešov č. k. 2 Co 72/03-59 z 10. decembra 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. K. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2004 doručená sťažnosť JUDr. K. H., bytom P., W. Australia, (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. J. F., T., v ktorej namieta porušenie práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) z 24. júna 2002 sp. zn. 2 C 515/01 bol zaviazaný platiť výživné zvýšené zo sumy 1 500 Sk na sumu 3 000 Sk na svoju dcéru J. M. vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk navrhovateľky. Zaostalé výživné v sume 17 250 Sk okresný súd povolil splácať

v mesačných splátkach po 500 Sk, pričom prvá splátka sa stala splatnou do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a každá ďalšia spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania pod hrozbou straty tejto výhody. Sťažovateľ bol súčasne zaviazaný zaplatiť súdny poplatok 1 080 Sk na účet okresného súdu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 10. decembra 2003 č. k. 2 Co 72/03-59 potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o zvýšení výživného a vo výroku o dlžnom výživnom. Sťažovateľ tvrdí, že vzhľadom na to, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav a nezisťoval jeho schopnosti a možnosti podľa § 96 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), je jeho rozsudok nepreskúmateľný. Krajský súd podľa tvrdení sťažovateľa potvrdil nepreskúmateľný rozsudok okresného súdu s poukázaním, že pri určení výživného sa vychádza z celkových majetkových pomerov sťažovateľa, nielen jeho príjmov, ktoré však krajský súd podľa sťažovateľa nezistil.

Na základe rozsudkov okresného súdu z 24. júna 2002 sp. zn. 2 C 515/01 a krajského súdu z 10. decembra 2003 č. k. 2 Co 72/03-59 sťažovateľ vyvodzuje, že ak má prestať splácať pôžičku na dom a platiť výživné, môže sa stať bezdomovcom, a tým bol porušený čl. 20 ústavy, pretože „nezaručil mi možnosť nadobudnúť majetok, nezaručil mi ochranu už nadobudnutého majetku, zbavil ma majetku, zneužil môj majetok na právo navrhovateľky“. Sťažovateľ uvádza, že je poberateľom plného invalidného dôchodku v sume 458.60 AUD za dva týždne (917.20 AUD mesačne) a je v rozvodovom konaní s manželkou – austrálskou občiankou.

Sťažovateľ v petite žiada, aby ústavný súd vyslovil v náleze porušenie čl. 20 ods. 1 a čl. 20 ods. 3 ústavy rozsudkom okresného súdu z 24. júna 2002 sp. zn. 2 C 515/01 a rozsudkom krajského súdu z 10. decembra 2003 č. k. 2 Co 72/03-59, zrušil rozsudok krajského súdu z 10. decembra 2003 č. k. 2 Co 72/03-59 a prikázal súdu konať v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, zákona o rodine a ostatnými platnými predpismi vzťahujúcimi sa na predmetnú vec.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozorní, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd predbežne preskúmal oba napadnuté rozsudky všeobecných súdov a zistil nasledovné skutočnosti.

Okresný súd vo svojom rozsudku uviedol, že vzhľadom na trvalý pobyt sťažovateľa v Austrálii bolo nevyhnutné pri zisťovaní jeho príjmov aplikovať § 136 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého, ak možno výšku nárokov zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojej úvahy. Zo zdravotného posudku sťažovateľa súd zistil, že jeho zdravotný stav je dobrý a primeraný veku. Pretože navrhovateľka ako študentka vysokej školy je v plnom rozsahu odkázaná na uspokojovanie svojich materiálnych potrieb zo strany rodičov, súd zvýšil výživné zo sumy 1 500 Sk na sumu 3 000 Sk mesačne s tým, že takto upravená výška výživného zodpovedá možnostiam a schopnostiam odporcu, ale aj odôvodneným potrebám navrhovateľky.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa a zistil, že odvolanie sťažovateľa nebolo dôvodné a prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu preskúmal

skutkový stav a správne rozhodol. Zároveň poukázal na skutočnosť, že životná úroveň detí má podľa ustanovení Zákona o rodine zodpovedať životnej úrovni rodičov, a pokiaľ sťažovateľ sám uviedol, že týždenná splátka na pôžičku na dom predstavuje 150 AUD, je v možnostiach a schopnostiach sťažovateľa platiť približne 120 AUD mesačne ako výživné pre navrhovateľku.

Uložením povinnosti opakovaných finančných plnení v zásade možno zasiahnuť do sťažovateľovho vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľom namietané rozsudky okresného súdu a krajského súdu však nie sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne. Okresný súd aj krajský súd riadne zistili skutkový stav v predmetnej veci, aplikovali relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a Zákona o rodine, pričom postupy, ktoré ich viedli k daným rozsudkom, riadne a náležite odôvodnili. Navyše ústavný súd konštatuje, že povinnosťou platiť výživné vo výške zhruba jednej sedminy sťažovateľovho čistého mesačného príjmu nemohlo byť do jeho vlastníckych práv zasiahnuté v rozsahu, ktorý by v okolnostiach prípadu znamenal ich porušenie. Sťažovateľ dobrovoľne prevzal záväzok splácať pôžičku na dom, pričom zjavne nejde o jediný reálne dostupný spôsob, ako si môže zabezpečiť bývanie. Preto všeobecné súdy správne nezohľadnili jeho záväzok splácať pôžičku na dom pri určení výšky výživného.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom. Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho práva medzi čl. 20 ods. 3 ústavy došlo stanovením príliš vysokého výživného, ktoré je povinný platiť svojmu dieťaťu. Medzi sťažovateľom opísaným skutkovým stavom a obsahom čl. 20 ods. 3 ústavy neexistuje súvislosť. Je vylúčené, aby určením výšky výživného súdom došlo ku akémukoľvek zneužitiu vlastníctva.

Vlastníctvo môže v zásade zneužiť vlastník alebo iná osoba nakladajúca s vlastníctvom a výšku výživného určuje súd. Preto sa na okolnosti prípadu vzťahuje právny názor, ktorý ústavný súd vyslovil už v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 66/98: „O zjavnej neopodstatnenosti podnetu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.“

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. apríla 2004